

طاشينك
اشهر يوتي غزرت
صاحبها: هارند ماموريان

TACHINK
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆԲ

Օ Ր Ա Թ Ե Ր Թ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐԱԹԻՒՆ

	ՏՐԳ.	ՎԵՑ.	ԵՌ.
ԻԶՄԻՆ	80	40 1/2	20
ՊՈԼԻՍ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ	80	40 1/2	
ՍՐՏԱՍԽԱՆՆԵՐ	25	13	3/4

Համահման պետական տպագր. գործարան
Մամուրյան Տպարան — Բզմիր
Rédaction du journal Arménien «TACHINK»
Imp. Mamourian — Smyrne

Հի հրատարակումը ձեռագիրներ չեն վերադարձուր

10 ՓԱՐԱ

ՅԱԼԻՆ ՏՈՒՆԸ

(ՏՊԱԽՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ)

Կեանքիս մէջ՝ միշտ խորունկ սարսափ մը զգացած եմ Հիւանդանոցներու հանդէպ։

Արիւթներ ներկայացած էին ինձ եղիպ տոսի մէջ մօտէն տեսնելու եւրոպական ամենէն անուանի հիւանդանոցները։ Ընդարձակ, պազ սրահներ, զուգորթեցող մանրակերպերով, ուր երբեմն կը տեսնուէին ճերմակ ծածանաւ գլխաւորները հիւանդապահուէի քայքայուէի, որոնք սառուցիկ անտարբերութեամբ կը մօտենային հիւանդին, անոր զերը կամ կարկը տալու համար, և կ'անցնէին ուրիշ մահաւայտի մը, միշտ միեւնոյն պազ, անկարծիւր կերպարանքով, մեքենայաբար։

Առկալի ըսն է, կ'ըսէին ինքեմ, տառապիլ այսպէս պազ ու անտարբեր սչիբուռ տակ, չի լսել խօսք մը անուշ և իրար խախտիչ, չի տեսնել նայաւածք մը քաղցր և բարի մայր մը յուսատու։

Եւ սարսափը այնքան խորունկ տպաւորութիւն ըրած էր վրաս որ միշտ տեսնակ մը հոգեկան տառապանքով ափ կաննէի հիւանդանոցի մը դուռը, ամեն անգամ որ բարեկամ հիւանդ մը ունենայի տեսնելու։

Իզմիր քաղ կոսած օրս՝ ամեն Ազգ. հաստատութիւնները ուղեցի տեսնել, սակայն սիրտս չի գործեց մօտենալ Ազգ. Հիւանդանոցին։ Վարացայ մէջս քնացող սարսափը արթնցնել։

Եւ սակայն, յորմէ հետէ Ս. Հովիթիմեանցի զաւակներէն մէկը ունեցանք հոն հիւանդ, գրեթէ ամեն օր յաճախել ստիպուեցայ Ազգ. Հիւանդանոցը... և ինչքան որ զարմանք մը, ինչ գերազանց ուրախութիւն մը համակեց հոգիս։

Հիւանդանոցի պազ տպաւորութիւնը չէին ընել արդարեւ այս սրահները իմ վերայ, այլ ընտանեկան ընդարձակ յարկ մը կ'երեւէր աչքիս ան աւելի, ուր տառապող հիւանդները իրենց չորիւր կը տեսնէին սիրալիր, բարի, անուշ զէմքեր... Վարձական ձեռքեր չէին հոն խնամողները, այլ մօր, քրոջ ձեռքեր որ փափկօրէն կերկրաբէին վերք մը կապելու կամ կենսաւորը զննատու տալու։ Եւ անս կը տեսնուէին հիւանդի մը սեւեակին զրանն առջև սիրուն մանկամարդուէի մը — խնամակալու հի մը, ըսին ինձի — որ կը հարցնէ անոր որպիսութիւնը և կարեկցեց մայրտու մը կը յուսադրէ զանի։ Անպիս կը տեսնես ճերմակ մազերով պատկառելի և աղնուական զէմքով տիկին մը — խնամակալուէի մը զարձակ — որ Հիւանդանոցի կարերուն վրայ կը հակ և ամէն օր ամեն վայրկեան հոն կը տեսնուէի, իր տունը հոն ըլլայ կարծես։ Եւ Տիկին Մ. Ղ. Եւսայեան Տիկինանց խնամակալութեան ժրջանն Աստի նապետուէին, որը իր յաճախակի խրախուսիչ այցելութեամբ և իր առատաբեր և նուէրներով կը միջնորդէ և կ'ուրախացընէ չքաւոր հիւանդները։ Եւ Տիկին Բ. Ս. Սպարթիան, որ մասնաւոր գուրգուրանքով մը կը հակ ազգատ հիւանդներուն վրայ և որուն սիրտն ու հոգատարութեանը կը պարտի իր կեանքը Հովիթիմեանցի մեր բաղադրուի զաւակը։ Մէկ խօսքով աղնուական և չորհրդակ Տիկիններ և Սրբորդներ՝ որոնք իրենց բան գործը ըրած են այս Յաւի Տունը, այլ զթոյնիկեան յարկ իրենց բարի և պայծառ սրտին ճառագայթներովը լուսաւորել և զուարթացնել։

Յաւի Տուն չեմ կրնար ըսել այս յարկին համար ախա, այլ միջնորդութեան, յայտ տուն, ուր մահն անգամ կարծես այնքան դժուարեցնէ պիտի չի համարձակի մերձեցալ այսքան գուրգուրանքի ու սիրտ միջնորդութեամբ չը չընպատուած տառապեալին։

Սա՛ Ազգ. Հիւանդանոցին բարոյական կողմն է, մեծապէս գնահատելի իր բարձրութեամբը և վեհութեամբը ու եթէ քաղցր ու սիրալիր վարուելակերպ մը, հոգեկան անուշ անդորրութիւն մը մեծ զեր ունի հիւանդին բուժման համար, ոչ նուազ էական և զլիարար պայմանն է նաև բժշկին զերը այլ գործին մէջ։

Եւ Ազգ. Հիւանդանոցը թէ բարոյական և թէ բժշկական կազմի տեսակէտով սքանչելապէս օժտուած է։

Բժշկապետ Տօքթ. Սպարթիանը կրնանք ըսել թէ՛ զոնք իզմիր մէջ միակն է որ իր կատարած սքանչելի օրէն յաջող գործողութիւններով այնքան խորունկ հիացում պատճառեց ամենուն։

Քիչ անդամներ ձեռք մը կ'ունենայ այն հրաշքի մօտեցող արդիւթիւնը, ոչք մը այն սուր և սրտ տեսողութիւնը, միտք մը այնքան խորունկ ու ճշգրտէն թափանցող գիտութիւնը։ Եւ Տօքթ. Սպարթիանը որ ոչ միայն Հայ հասարակութեան աչք և օտար միջնորդներու մէջ ալ արդէն չինած է արդար և արժանաւոր համբաւ մը, Ազգ. Հիւանդանոցին փառքը պարծանքն է, պիտի ըսեմ նախախնամութիւնն է։

Անկազմ գրեթէ մէկ ամսուայ ընթացքին մէջ կատարեց տասնէ աւելի միայն արանսխիսի գործողութիւններ, ընդ որս և մեր Հովիթիմեանցի սանուէրին գործողութիւնը, և ամենքս ալ սքանչելապէս յաջողեցան։ Մինչ ուրիշ Հիւանդանոցներու մէջ մենք գիտեմք թէ՛ այլ նոյն գործողութիւններէն չատեր մեծած են պէտք եղած ճարպկութիւնը և հմտութիւնը պակասած ըլլալուն համար բժիշկներուն մօտ։

Տօքթ. Ս. Լեւիթիմեան, որը եղիպ տոսի մէջ արդէն ճանչցուած էր իրեն կաբողադոյն ակնարկով, իր թանկագին անջակցութեամբ կը բերէ Ազգ. Հիւանդանոցին բժշկական կազմին, և Ս. Հովիթիմեանցի մօտ քան աչակերտուէրներ անոր կը պարտին իրենց աչքերուն բուժումը։ Տօքթ. Ռէթիմեան, համակրելի և սրտով տէր բժիշկ մը զարձակ, որ արդէն ինչ նուիրական հաստատութիւններուն, զորոցներուն և Հիւանդանոցին կը հասնի մէկէն միւսին վաղիւր, և իր առողջ հմտութեանն ըստին հանելով թէ մէկին և թէ միւսին։

Եւ անա Տօքթօր Ռէթիմեանի արժանաւոր ընտրութիւնը իրեն տեսուէ Ազգ. Հիւանդանոցին, հմտ և զիտակեց բժիշկ մը զարձակ, կը զարձնէ մեր Հիւանդանոցը մին այն տիպար հաստատութիւններէն որով իրաւամբ կրնանք պարծենալ, և ուր կրնանք յանձնել հանգաւոր սրտով և խորունկ հաւատքով մեր հիւանդները վստահ ըլլալով թէ հոն՝ բարոյական, նիւթական, և բժշկական ամեն տեսակ խնամքներ գիտակցօրէն և խղճմտօրէն պիտի մատակարարուի անոնց ընտանեկան սիրալիր և վստակ միջնորդութիւնը։

Եւ այս տղերքը զրանք զոհուէ՛ չեմ կարող զարձակ իմ խորունկ չնորհակալութիւններս չի յայտնել Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան Պատ. անդամներուն և Տիկինաց Պատ. խնամակալութեան, և ի մասնաւոր Տիկին Բ. Ս. Սպարթիանի, Բժշկապետ Տօքթօր Ս. Սպարթիանի։

Ազգ. Հիւանդանոցի տեսուէ, Տօքթօր Ռէթիմեանի, և ամեն անոնց՝ որոնք Ս. Հովիթիմեանցի մեր աչակերտուէին, գրեթէ ստոյգ մահուանէ՛ իր վիկելով մեր զիրկը վերադարձուցին առողջ, աշխոյժ և զուարթ։

Նախ ապրին։

ՄԱՌԻ ՊԵՏԼԵՐԵԱՆ

ՀԱՅԵԼԻՆ ՄԷՋ

Միջ ընտրութեան արդիւթ կախովիս, իշխանն հեռագիր տոնք... Ինչէ՛ն չհեռագրեցին, լսեցինք որ պիտի հեռագրեցին։

Այո՛, պիտի հեռագրէին, չհեռագրեցին, քառանուն ցանկին համար թէ և հասաւ հեռագիր մը, բայց կրնար չգտնուի Պօլսոյ թերթերն արդէն այլ լուրեր հազար դած էին։

Յայտնի է որ պատգամաւորները զրազած են և այդ պատճառաւ զեռ չէ հասած կիրակի օրուան վերջնական ընտրութեան լուրը։

Արեւմտ...։

Համարեցէք, Բանի որ իշխանն լուր չկայ և զալիք ալ չունի և նկատելով որ մէջտեղ քառանուն ցանկ մը կայ, ևս իմ կողմէս որոշեցի կատարել ընտրական գործողութիւնը։

Այս նպատակաւ Տպարանի բոլոր պաշտօնէրէն ներկայութեան սկսայ ընտրական գործողութեանց և ոնէ անկանոնութեան մը տեղի չտալու համար կարգեցի քառանուն ցանկին քառանուն ցանկին հարս եկեղեցականներու անուններն հաստատ չափով, զոյնով ու ձևով թղթերու վրայ նշանակել յետոյ զանոնք երկրաչափական ճշգրտութեամբ ծալել տուի և տուփի մը մէջ ամփոփելով ներկայացուցի օգն. խմբագիր և յունագէտ Պետրոս Էփ. Աւետիսեանի, որ հաստ մը քաշէ իրեն ներկայացուած այդ թղթերն և հանդիսաւորապէս կարդացնէր կողիչ Արք. Դաւիթեանի անունն, երկրորդ անգամ սկսանք նոյն գործողութեան և այս անգամ ելաւ Մեսրոպ Եպ. անունը...։

Ռեւմի՛ ազգընտիր կախովիս հաշակեցինք Դաւիթեան Սրբազանն և քանտիտայ՝ Մեսրոպ Սրբազանը։

Անա ընտրութեան արդիւթքը, իշխանն ձեռն լուր սպասելն այլևս կարեւորութիւն չունի, այժմ կուզէ զայ, կուզէ չգայ, ինձի համար զազրած է հետաքրքրութիւն պատճառել և կը յուսամ թէ ընթերցողներս ինձի համակարծիք են։ Կը վստահեցնեմ զիրենք թէ ընտրութիւնն՝ օրինաւորութեան և կանոնաւորութեան սահմանին մէջ կատարուեցաւ և մասնաւոր տեղեկագիր մըն ալ ստորագրուած է այս մասին...։

Ներողութիւն կը խնդրեմ ազնիւ ընթերցողներէս որ զիրենք այսքան օրեր հետապառ ձգեցի, բայց ևս յանցանք չունիմ, յանցանք պատգամաւորներուն վրայ է, եթէ այսպէս ըլլալը գիտնայի, վաղուց ընտրութիւնը կատարած կ'ըլլայի ընթերցողներու հանդիսատէի համար...։

ԵՍ

«ԴԱՇԻՆԵՐ» ԳՐԱԿԱՆ ՄԷՋ

Մեր Դոսեփիայանի ընթերցողներուն շնորհակալութեամբ, ասից լուր «Դաշին» ձեռք գնել յատկապէս կրնան յիմն ՍԱԿՐԻՉ Պ. ԱՒԱՄԻ Ի Դոսեփիո, ուր ամեն անգամ պիտի գտնեն քերթը։

ԲԱՐԱՔԱԿԱՆ ԱՆՅՈՒԴԱՐՁ

ԱՆՅՈՒԴԱՆ Կարթուան մէջ խալական հետազօտիչ արշաւախումբ մը Այն-Ջարայէ մեկնեցաւ զէպի Պերթօգրաս գնդապետ Պօլսի հրամանատարութեամբ և բուռն կերպով յարձակման երթարկուեցաւ չորս հազարի չափ թուրք-արապներէ։ Գնդապետ Պօլս կը զերքերուն վրայ մնալ և զիշերը սպասեց օգնական զօրքի որ իրեն զրկուեցաւ Թրիպօլիէ, բայց առաւօտ տեսաւ որ թշնամիի հետք չէ մընացած։

Այն ժամանակ գնդապետը վերադարձաւ Այն-Ջարա իր հետ անուշով մեռեալներն ու վերադարձանք որոնք թիւով չէ են, որոնցմէ 6ը մեռեալ։

Կարմիր Մուլու մէջ թշնամութիւնները զարկեցան։ Խալական նաւատորմը կը հակ Արաբիոյ ծովեզերքներուն վրայ առանց նոր ուժակոծութեանց ձեռնարկելու։ Կարմիր Մուլու բոլոր փարոսները սկսան վնասուիլ։

Խալական զրահաւոր երէն Սիւլիմ, Սարդէնիա և Ռէ-Ունգըրթօ զինաթափ եղած են։

Խալիոյ վերաբերեալ ինչոր մը չհն նկատեալ Քրանտական զօրաց կողմէ մահէթի օվասիսի գրաւման պարագան, որով հետո սոյն ուխտը Քրանտական թեալ կու թեան տակ կ'սկսուի 1889 թ. Անկո-Քրանտական զաշնագրով, որ լրնջուեալով է Խալիայէ Միջերկրականի առթիւ Պրանտայի Խալիոյ հետ ունեցած համաձայնութեամբ։ Բանի մը թերթեր կ'զարմանան այս զրաւումն վրայ, բայց ամէն անոնք որոնք տեղեակ են զհիւանդախալական կացութեան Խալիոյ և Պրանտայի միջև և մասնաւոր Թրիպօլիի առթիւ կնքուած համաձայնութեանը, բնաւ չեն զարմանար այս մասին։

Հունգարական «Պատարէսթի բրէս» կ'հրատարակէ Էնթըրթիւ մը «Թանին»-ի տնօրէն Հիւսէին ճահիտ պէյի հետ։

«Խալիոյ պատերազմէն քիչ առաջ, կ'ըսէ ճահիտ պէյ, Գերմանիա ետ կեցուց մեզի Թրիպօլիի ամրացնել և մեզի հապաւոյցուց որ պիտի արգելէ ոնէ ընդհարում։ Բոլոր ակնարկները ուրեմն Գերմանիոյ կողմ զարձան երբ պատերազմը պայթեցաւ։ Պերթի զահիճը անգործ մնաց սրով չկատարեց իր խառնումը։ Այս պատճառաւ Գերմանիա կորսնցուց գրեթէ իր ազդեցութիւնը և համակրութիւնը մեր երկրին մէջ և Մ. և Յ. կուսակցութիւնը որ յուսալար եղած Անգլիայէն, որոշապէս գերմանական քաղաքականութիւն մը ընդգրկած էր, ինչպէս ամէն ոք գիտէ, Գերմանաց վրայէ ֆաւոր վստահութիւն կորսնցնելու ճամբուն մէջ է։

«Այժմ կու գնէ հետեւի մեր համազգային յարաբերութեանց մէջ իր սպառնալից պատերազմութեան մը, Թրիպօլի խնդրոյն լուծումը մեզի ցոյց պիտի տայ թէ որոնց բարեկամութիւնները պէտք է փրկուեցնենք։ Այլ ևս կարեւորութիւն չպիտի տանք պարզ համակրական խօսքերու պիտի հատուցանենք ծառայութիւն փութելու ծառայութեան»։

Ապա անցնելով Տարտանի ինչորոյն, ճահիտ ըսած է որ եթէ Ռուսաստան թուրքոյ ընդունելի փոխարինութիւններ տայ նեղուցներու բացման համար, մասնաւոր սեղմումներով, ինք կողմնակից է այս տեսակ համաձայնութեան մը։

Վերջացնել առաջ խօսակցութիւնը, ճահիտ պէյ հաստատած է որ Մ. և Յ. կուսակցութիւնը քիչ ժամանակէն ձեռք պիտի առնէ թուրք կառ. վարական զեկը։

Հաճի Ատիկ պէյ՝ քօ խէլի Սեւանիկի հո-
խազանը պիտի ստանձնէ վարչապետ
թիւնը։ Թաւաթ պէյ, ձովիտ պէյ, Նէճ-
մէտտին պէյ, որոնք նախարար էին Հազ
գը փաշայի դահլիճին սէջը, իշխանութեան
պիտի անցնին։

ԿԵՍՆՔԻ ՀԱՄԵՐՍՏՈՒՓԷ

Անգլիացի աղետական մը ու շինա-
կան մը գառաղկի մը տողն կանգնած
կը զիտէին ագեվադ (ringard) մը։ զեղ-
ջուկը քանի մը վայրկեան բերանն ու աշ-
քերը միանգամայն լայն բացած յառելի
էր։ Դարձաւ աղետականին և հար-
ցուց։ — Ինչ տեսակ կենդանի մըն է աշ-
պարո՞ն։ — Աստղաբան ընկերներն է պո-
տախանից աղետականը։ Գեղջուկն իր
երկու ձեռքերով աշքերը ծածկելով՝ ա-
ղաղակից ստիպումով — Օ՛հ, իմ քոյրս ա-
մուսնացաւ վերջերս ատոնցմէ մէկուն
հետ։

Անուսիկը։ — Ինչ, 25 մէծտիկ՝ այդ
զիտարին համար, մեզք չէ՞։

Կիկը։ — Է՛, զրուս մի՛ ցաւցներ,
մեղքը եմ զլսուտ վրայ պիտի ըլլայ։

Կիկը։ — Մեր ամուսնանալէն առաջ
կըսէիր թէ ամենայն սիրով պիտի կատա-
րէիր իմ ամենաշէն փափաքներս ան-
գամ։

Անուսիկը։ — Այո՛, անովէպ, սակայն
աշխարհ զորաւոր ու զարգացած, ներա-
ճաշակ բաղձանքներ ունի որ զեռ կա-
րողացած չիմ որոշել թէ արդեօք ո՞րն է
ամենէն թեթեւը։

Շուտով դարձի։ Եկած։ — Քանի մը
սերպ նորակոչ զինուորիկ Պեկրատի զո-
րանոցը մտան իրենց չիֆեր կատարելու։
Եկեղեցական պաշտօնէի զերծ մնալու
համար իրենք զիրենք սնաստուած ծանու-
ցին։ Ասոր վրայ հրամայուցար, ամէն կի-
րակի առաւօտ, իրենց ընկերներուն եկե-
ղեցի գացած պահէն, զորանոցին ըն-
դարձակ բակը և ախոտը մաքրելու գոր-
ծը իրենց յանձնեց։ Անաստուած նորա
կաշները սկսան խոյն խոյրել հրամայու-
րէն իրենց ստիպեցնել հաւատքին իրենց
սզգ։ Եկեղեցիին որպէսզի կարենային
դարձի գալ։

ԳԱՆՏԻՆԻՒՄ ԻԼ. —

Թեքի ապստակներու միջոցին։ — Ա-
մուսիկը։ — Կա՛ւ, եթէ ճշմարտը կու-
զիս զիտեալ քու գրումիդ համար ամուս-
նացալ քեզի հետ։

Կիկը։ — Երանի՛ թէ կարենայի նոյն-
քան զերաւ ըսել թէ ինչո՞ւ համար ա-
մուսնացալ քեզի հետ։

Հարկ չէ։ — Բերեալեան երեկոյթի մը
պահէն, տիկին մը՝ որ առաջնապահական
կարևոր յօդուած մը կը կարդար, իր քով
նստող փաստաբանը սխալմամբ իր բծիկ
կըրարը կարծելով, ամենայն վստահու-
թեամբ հարցուց անոր։ «Ի՞նչ կ'ըլլիս վը-
րայ պատկիլը լաւագոյն է ի՞նչ ձախ կող-
մին վրայ»։ — Տիկին, պատասխանեց փա-
ստաբանը, եթէ մեկը ուղիւ կ'ըլլիս է, յա-
ճախ բնաւ պատկիլ հարկ չէ։

Յիշեցն և փայտաբան։ — Բարաւ։ —

Քաղաքին մէջ ամենէն գեղեցիկ աղջիկն
էս, կը է Սեւ ինձի։ Ինչպիսի իրմէ որ վա-
ղը մեզ աչքեկ։

Սառաւ։ — Այ՛, սիրելիս, ի՞նչ ան չա-
րունակէ այդպէս կարծել։

Երկու յետեւները հաւատար։ — Այս
ամբողջ ձեռք զաշխարհաբանական ամ-
բողջ տեսութեան միջոցին կը խառը
ձեռք նուագէն բան մըն ու չի հասկնալը։ —
«Ո՛ր, ամբողջ շատ լուս է, պատասխանեց
հարտ որ նուագածուն, ի՞նչ աշխարհ ար-
զիկեց զիս լուս անոնց խոսակցութիւնը»։

Գարսը։ — Պիտի ուղիւ ամուսնանալ
այդ երկուստարդ բծիկին հետ, Հայրիկ,
եթէ անիկա խաղի մը կիսախաբի աշքերը
չունենար։

Հայրիկը։ — Հոգ մի՛ ընէր, սիրելի՛
աղջիկս, շատ հաջող զուտ աղէկ մը պիտի
բանաս անոր աշքերը։

Բացառուաւ։ — Առաջուց իրարու ան-
ծանօթ՝ երկու մանկամարդ կիներ կը խո-
սակցէին իրարու հետ, երեկոյթի մը մի-
ջոյն։ Քանի մը սովորական խոսքերէ
ետք, աւելի զեռաւոր կիներ բացառուեց։
«Ձեռ կ'ընար հատկաւ ինչ բան տալիս ու
վրայ ըրաւ այդ բարձրահասակ, քսմայթ
(խորտիչանք) պարանը, աշխարհ ուշա-
ղիր կը զիտըր զիս քիչ առաջ, բայց հի-
մա անկարելի անգամ այս կողմ չի դարձը-
ներ»։ — «Երեւս, ըսաւ միւս կինը, անիկա
տեսաւ իմ ներս մտնելու իմ ամուսինս է
ան»։

Բարեխաղաղութեան ասիականը խառ-
ուցեց։ — Գիտակ մանկական ժիւղանո-
ցը զրկուեցաւ քրտաչափ մը անկուս։

Միջոցի մեծ ըլլալու մասին մայրիկը
բան մը ըսաւ, հարցուց վաճառ տան
պաշտօնական։

— Օ՛ր, պատասխանեց Գիտակ, ունեցած-
նուղ ամենէն խոյրը տուէք, նմանակաւ-
կըս տաքցեցու համար պիտի գործածենք։

Հարաւեյ

Ա. Կ. ԿԻՐԱՊԵՆԻՆԷ

ԶԱԳԵՐԺԱՆԻ ԱՆՍԱԳԱՅԻՆ ԿԵՍՆՔԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

(Շար. 722 քիւն)

« — Ասէ՛, ըսաւ քիչ յետոյ իր քաջե-
րուն, հասկցե՛ն ուղիւով Չաղըրճաւըն,
աչքս վախցաւ։ Ասիկա պիտի գլխ անցնի
թէ՛ իր հայրն և թէ իր հօրը ընկերները։
Իշխանութիւնը ասոր հետ զերաւ զերաւ
գլուխ չի պիտի կրնայ կլել։ Ինչո՞ւ պէտք
է նա ալ իմ հանդիստո նայիմ, և անոնք
ինչ որ կ'ուզեն թո՛ղ ընեն։

Եւ Օմար աղա իրաւունք ունէր, ինչ-
պէս յետոյ պիտի տեսնենք։ Այո՛, իրա-
ւունք ունէր։ Որովհետեւ Չաղըրճաւ Աճ-
մէտի հօրը որդին հօրաբաժնի Չիլիկի մը
եղաւ քան իր հայրն և այլ կ'ըսէին քա-
ջաւորտի Չիլիկիները։ Ի դար, ինչպէս
ըսե՛ք նախ ասէ՛, իշխանութիւնը կը
փնտռէր զանիկա Չիլիկաբանք մը ու
ձախ հոս ու հոն կը վազէին, ամէն կողմ հե-
տադոտութիւններ կ'ընէին, բայց չէին կըր-
նար գտնել անոր հետքերը։ Ոճիրէն յետոյ
կ'անհետանար ծուխի նման։ Բաւական

Լէօնոր հոն էր, իր հոգեհատոր սիրու-
հին, իր խօսեցեալը։

Եւ երկուսն ալ՝ պիտի ըսէր ան ի-
րեն։

— Կէս գիշեր է, իմ սիրական իշխանս
... բաժնաւիճք իրարմէ մինչև վաղը։

Լէօնոր, կարծես երկուսն ալ, պի-
տի գար ըսէր իր ձեռքէն և մինչև պար-
տէզին դուրս պիտի ընկերանար իրեն։

Եւ խելայե՛ք, բանականութիւնը մը-
թագնող ցնորաբեր անգունդներուն վրայ
երբաժնուի, սարսափ էր անոնք Լէօ-
նորը իր երեքմիկ մանկամարդ աղջկան
զգեստները հաղած, վզին չուրջը կրելով
սպիտակ մետաքսէ այն կտուր զոր ինք
տուած էր անոր, երբ գեղեցիկ էր ան,
ալ աւելի գեղեցիկ, սիրող երազի մը
պէս գեղեցիկ, ներաշնտալ ու դաշնա-
կաւոր... Միայն թէ ալ ևս մոյլ-
տը անհետացած էր անոր սատած
չրթմանքներուն վրայ... այո՛, անիկա
տեսաւ Լէօնորը որ, երեկուսն պիտի, իր
ձեռքէն բռնեց ու քաշեց տարաւ։

Անկարող բառ մը արտասանելու, —
ինչ պիտի արժէր ո՞ր և է խոսք, —
միայն թէ հնչողական սարսափով մը անա-

մամանակ յետոյ կամ քանի մը ամիս
վերջ գործած նորագոյն շահատակութիւն-
ներէն։ Ինչպէս անթիւ սպանութիւններէն,
սարսափութիւններէն և առեւտրայիններէն
էն։ Եւ ինչ որ կ'իտանար թէ Չաղըրճաւըն
նորէն մէջտեղ էլէր է։

Եթէ Չաղըրճաւըն սպանաց մասնա-
ւորաբար ու ի Օմար աղայի, ո՛չ թէ
որովհետեւ զինք հալածած էր անիկա, այլ
անոր համար որ միւս աւագ անխաւարդ
այն է Գեղեցիկի ու աւագակալին ընկե-
րութիւնը պայտօնանոս ու պատուարած
էր։

Ինչպէս միւս թշնամիները նոյնպէս
Գառաւըն ալ, որ անգամ էր Գեղեցիկի
աւագակալութիւն, իր անհաշտ թշնամին
էր, մանաւանդ որ իր (Չաղըրճաւըն) բան-
տէն ելլելուն պարագային յայտնի անհան-
գատութիւն և սրանկութիւն պատճառած
էր ինչեւէ Գառաւընի Աւելին կայ։ Հաճի
Մուսթաֆա՝ Չաղըրճաւընի ընկերը, ինչպէս
տեսանք, ատեն մը Գառաւընի կիներ ա-
ռեւտրային համարձակած ըլլալուն համար,
աւելի անհաշտ թշնամին էր։ Ուստի և
պատեն ամբողջ մը կը փնտռէր ինք տա-
նիւս և սպաննելու գանդիւս, ըլլալ դա-
ւաղութեամբ, ըլլալ հրապարակաւ։ Բայց
չէր հանդիսներ անոնց, կարծես թէ Չա-
ղըրճաւըն ստուերը զինք կը պատուարէր
մեծապէս, որով ո՛չ իշխանութիւնք և ո՛չ
իր թշնամիները չէին կրնար ձեռքադրել
զանիկա։

Տակաւ առ տակաւ սկսաւ ամենուն
համարանքը դրաւել, նոյն խալ փողոց
ներու և ձմարանկուս վրայ խաղացող
տղայ անգամ, որոնք՝ ելլալ անիկա Պոզ-
ճաղի մէջ պայտօնած ըլլալով կատարո-
ւել կը կոտէր միայն երեք հոգեով հա-
ղորէ անիկա անձերու հետ, կ'երգէին ը-
սելով։

«Մի՛ Աստուած, պահէ՛ պահպանէ՛
Չաղըրճաւ — Մէհմէտը, և մի՛ մատներ գա-
նիլ իր թշնամիներուն ձեռքը»։ Հետո-
պէս զիտեց զնոյնը մը երբ լսեց
տղայ այս միմուռները, ձիւնաղեցաւ և ը-
սաւ թէ քանի որ ասանկ է, այս ստա-
գակը զիւրաւ զերաւ չի բռնուիր։

ՊՈԶ — ՏԱՂԻ (ՏՈՒՂԱՍԻ) ԿԻՐԱՎ

Յունիսի 9 յորդ Ուրբաթ օրն էր 1901
տարեւոյն Արշալոյսին Աճմէտի որդին, ու-
րախ-գուարթ հետը առնը էր առաջին եր-
կու ընկերները՝ հաճի Մուսթաֆան և Չո-
պան-Մէհմէտը, և երբորդ մը՝ երկուստարդ
Գարաւ — Մէհմէտը որ որդին էր Գրչայէն
ուղղապահ Գոճա Նիւնէլինի, Գարաւ Մէհ-
մէտ ևս ազատուած էր բանկէն ուր կը
մնար սպանութեան մը ամբաստանու-
թեամբ։ Այս Չաղըրճաւըն իր այս ընկեր-
ներով դրաց մասն Տալուսի բարձր և
ձառող արկ Չաղաւար բնակած մեծ հովի-
տին մէջ, ուր գաղտնապէս կը հիւրընկա-
ւաւէր Պիլիկի Տէրկի գիւղէն Սեղաւան օղ-
լու Մէհմէտի տնէր։ Յամր ու վեճ քա-
ղաւը երկու երկուստարդ Սիլիկի վրայ, ո-
րուն կատարը 2150 մ'ըրը բարձր է ծո-
վուն մակերեսովէն և որ է՛ր բարձր կա-
տարն է Տալուսի Այո՛, զի զի ինչեւէ կա-
տարը կ'եղէր անիկա՝ սէզ և հպարտ ա-

րեկ, անձատուր եղաւ այն անուր զգա-
լութեան թէ իր ձեռքին մէջ գտնուած
այն տառուկ և բարձր մեծ ձեռք իս-
կապէս Լէօնորի ձեռքին էր։

Դէպի ո՛ւր կ'երթար է՛կ։
Ռօլան չի տեսաւ ո՛ր երթալ... Լէօ-
նօրը միայն տեսաւ... Լէօնօր... կեն-
դանի, իր ծոցը, և այնքան գեղեցիկ։

Յանկարծ Ռօլան ինքզինքը գտաւ
Տանտօյններու տան մէջ, այն դրան առ-
ջն զոր պահ մը առաջ չէր ուղած բանալ,
որուն առջն ընկրկած էր... Այն սենեակը
ուր բնակած էր Լէօնօր իր աղջիկնու-
թեան օրերուն...

Խոր մթնոլորտ կը տիրէր։
Բայց Ռօլան կը չարունակէր զայն
տեսնել իր թէ ցորեկ ըլլար։ Իրեն այն-
պէս կը թուէր թէ պայծառ լոյս մը կը
ճոռագայթէր անոր մարմինէն...

Տեսաւ որ անիկա սենեակը կը բռնար
և նշան մը կ'ընէր...
Ռօլան ներս մտաւ... զուտը կրկին
զոցուեցաւ... Լէօնօր անեղիւթի եղաւ...
Այն տանն Ռօլան ծուկի վրայ ին-
կաւ, բազմակները տարածեց և կատարի
հեկեկանքներ գոռացին իր կուրծքին մէջ

ոխի մը նման քաջութեամբ և համար-
ձակութեամբ, ուր տանն պիտի անցնէր՝
զիտելով չիֆալայ կողմերը և ծծելով ա-
մենամաքուր օդը, երբեք յաւերժարեւ-
բու կողմէ խօսուած այս ձիւնապատ և
սակհան Տալուս նուիրական լեռան, որու
մասին Երկրպիղծ իր Բաղդասկանաց մէջ
կ'երգէ ըսելով։

Ո՛ր Բաղդասկանք պահէ՛ք, պահէ՛ք, ո՛ր Բա-
ղդասկանք

Դէպ ի հանգստարանը Տալուսի բակին
երգեցէ՛ք արդ զԴիտիտոս
Թիւրքիներով ծանաթաշին։

[Ինչ. Բաղդասկանք]

Մէկ խօսքով՝ լեռներու ապագայ ար-
քան վեր կ'ելլէր հաստատուելու իր գո՛նը,
քաղելու իր աւագակալին շահատակու-
թեանց արդի նքը, որպէսզի փառաւոր-
ուի ապա։

(Շարունակելի)

Թարգմ. ՊԵՏՐՈՍ Յ. ԱԼԵՏԻՍԷԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՑՈՒԴԱՐԱ

ԻԶԼԻՐ

Ուրախութեամբ կ'իմանանք թէ Ազգ.
Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը մաս-
նաւոր հրապարագով մը Տօքթ. Ռէթէս-
եան էջի վրայ զիտելով յանձնած է անոր Հի-
ւանդանոցի ներքին հիւանդութեանց վը-
րայ հոգ տանելու գործին ստանձնուելու
կիմանանք նոյնպէս թէ Տօքթ. Ռէթէս-
եան էջի սիրով ստանձնած է իրեն յանձ-
նուած պայտօնը և ուրախալի է ըսել որ
Հիւանդանոցը այս կարգադրութեամբ կը
օժտուի խղճամբով և կարող հայ բժիկով
մը ևս։ Սրբէն Հիւանդանոցի Պատ. Հու-
ղաբարձութեան ջանքերը, բազմաժողով
Տօքթ. Կատան էջի փորձառու խոր-
հաւերներուն և կարգադրութեանց չնոր-
հաւ, զրաճ են մեր Հիւանդանոցը փափա-
քելի և նախանշիկ վիճակի մը մէջ։ Եւ
այն օրէն որ հանրաժանութ Տօքթ. Սպար-
թիւն էջի բժշկապետութեան և անոր կա-
րող ձեռքին յանձնուեցաւ Հիւանդանոցի
բժշկական գործին վերին զեկաւարտութիւնը,
մեր ազգային այդ կարևոր հաստատու-
թեան մէջ մարդասիրական տեսակետով
բաղդաւորութեան նոր թաւական մը ըս-
կաւ բացուիլ։ Մաղթելի է որ մեր այդ
Յունի Տունը երկար ժամանակ վայելէ
զեկը բարոյապէս և նիւթապէս հովանա-
ւորողներու այս գեղեցիկ չրջանը։

— Ազգ. Հիւանդանոցին նուիրած են
Տիկին Կէկիլեան 10 օխա հաց, Տիկին Դա-
ղիկ Ամիրայեան 20 օխա հաց, Տիւր Հայ-
րապետ փառապան իր տիկնոջ վաղա-
մեռիկ Տիկ. Նեմզուրի մահաւան տարե-
լիցին առթիւ մէկ պարկ ալիւր։

Մասնաւոր չնորհալարութեան արժա-
նի է Աւետիքեան Սեդաքը Հիւանդանոցի
լուսաւորութեան համար ունեցած հոգե-
ծութիւնը որոնք ըստ իրենց բարի սովո-
րութեան այս տարի ևս զրկած են 400
օխա քարիւղ։

— Ստացած ենք Հայ Գրականութիւն
հանդէսի վեցերորդ համարը՝ ճոխ բովան-

և մինչև իր ճնշուած կողորդը ելան...

Պարտաւոր մէջ ազմուկները աւելի ու-
րոշ կը լուսէին, խուլ ձայներ կտրուէ ու
կարճ հրամաններ կ'ործակէին։

Լէօնօր գետնայարկը իջած էր։

Քնաւորիկի մը հիւանդագին հանդար-
տութեամբ ճրագ մը վառեց և սպա-
սեց...

Ա. Բ.

Ն. Ե. Ե. Ա.

Լէօնօր, Իմրէտիւն հետ իր ունեցած
կոխէն յետոյ, այն տարօրինակ և յուզիչ
կնոջական մենամարտին յետոյ, առանց
աճապարանքի հետացած էր Ալթինդի
պալատին։ Ինչ որ չուարտահին յայտնած
էր իրեն՝ իր կողորդին վրայ գրուած դա-
շնին սպանալիքին տակ, անկէ դատ
ուրիշ բան չէր գիտեր. այսինքն՝ Ռօլան
վեհեմիկ կը գտնուէր՝ ժանտ Լօրէնցօ
անուան տակ, և թէ աւագ խուզարկուէն,
ինչպէս նա ընդհանուր հրամանատարը,
— իր հայրը, իր ամուսինը — տեղեկու-

“ԳԱՅԵՐԵՔ” Ի ԲԵԻՅՈՅՆ [122]

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՕ

ՀԱՌԱՉԱՆԱՑ ԿԱՍՈՒՐԶԸ

Ա. Բ.

Կ. Ե. Ս. Ե. Ե. Ե.

Ռօլան եղած տեղը մնաց, զաժան,
մաղբըր քստմամբ, զգաճգորէն զողա-
լով, ձակաւոր քրտիքով ողորուէ։

Յանկարծ հրաշայի երազի մը զգայու-
թիւնը ունեցաւ Լօնի մը պատահած
չէր։ Ինք ձեռքաւարտած չէր։ Զեղանե-
րուն մէջ վեց տարի մարտիրոսական տա-
ռապանքներ կրած չէր։ Պէմպօ, Ալթինդի,
Յօս. քառի, անաւոր էջը զէպի գծովք,
ալ աւելի զարնուրիկ փախուստը, փո-
թորիկը, Հառաչանաց կատարը, այս ա-
մէնը գոյութիւն չունէին։

դակու թեանքը ինչպէս նաև Շանք կիսամ-
սեայ հանդէսի 12րդ թիւը՝ հոկտեմբերի
պարունակութեամբ:

Կ. ՊՈԼԻՍ
Հայաբնակ նահանգներու ի լամ Լիւս-
փոխանները վարչապետին դիմելով բա-
ցատրութիւն պահանջած են թէ հայկա-
կան նահանգներու մէջ ստիպողաբար պոր-
ծադրելու համար նախարարաց խորհուր-
դի մէջ կազմուած յանձնաժողովին կողմէ
որոշուելիք միջոցները ինչ են և հողային
խնդիրը կարգադրելու համար ինչ միջոց-
ներ ձեռք պիտի տան կառավարութիւնը:
Վարչապետը իր մօտ կանգնելով ներքին
գործերու նախարարը պէտք եղած բա-
ցատրութիւնները տուաւ երեսփոխաննե-
րուն:

— Բաթիկի հայերու պաշտօնանկ Պատ-
րիարք Թէրզեան եպս. մտադիր է եղբր
իր ձեռնադրուելու եպիսկոպոսներուն հետ ի
մօտ Պոլսի վերադառնալու: Ժողովուր-
դը և ի մասնաւորի Բրգնիկցիները, պատ-
րաստութիւններ կը տեսնեն եղբր որ
Թէրզեան եպիսկոպոսը կաթողիկոսարան
իջնելու արդիւնն զանազան ցոյցներով:

— Ռուսական պաշտօնական աղբիւրէ
մը Պոլսահայ թերթի մը հետեւալը հաղոր-
դուած է.

«Ներքին գործերու նախարարը նկա-
տելով որ Հայ-Լուսաւորական ծննդեան
արձանագրութիւնները կը կատարուին
Հայերէն, և նկատի ունենալով որ այդ
արձանագրութիւնները քաղաքացիա-
կան դրոյթեան գործողութեանց կը պատ-
կանի և պաշտօնական վաւերագրութիւն-
ներ կը նկատուին, համաձայն հիմնական
օրէնքի Յիշ յօդուածին, առաջարկեց իջ-
միաձնի Հայ-Լուսաւորական սինդիկատ
կարգադրել որ բոլոր ծննդական և ամուս-
նական արձանագրութիւնները սինդիկատ
մէջ այսուհետեւ կատարուին ուսանելի լեզ-
ւով»:

Կը խնդրուի Տիար Ս. Պօլսեպեանի
կազմակերպութեամբ հանդիպել:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երկրորդին «Քէօլի»-ի մէջ Գասապա-
յն վաճառական Հիւսնի բաց շաւիկ մը
կը հրատարակէ Գասապալի Գոյմազաժ
Նէճուլլահ պէյի սեղան թուելով 20 օր-
ուան մէջ քաղաքին մէջ տեղի ունեցած
գողութիւնները: Յետոյ կոչուած կ'ընէ ա-
սոր յանուն Սահմանադրական կատարա-
ւորութեան որ փնտրուին այս գողերը, որ
Գասապալի բնակիչներուն անհանգստու-
թիւն կը պատճառէ:

Առաջին օր Մեհմեթիսէ միտաւ 2 տա-
րեկան յոյն տղիկ մը՝ Սիւնիստիքա թաղէն:
Որովհետեւ Սիւնիստիքա թաղէն զին-
ուորական նախկին ընդհանուր զատարա-
կէն ինչպէս:

ԻԶՄԻՐԻ Գալաֆաթ Սէմիտի թաղին
առաջին միջնաբերդ անուանեցաւ Շէրիֆ Է-
ֆէյիտի, իսկ երկրորդ Մըսթաֆա անուան-
ուեցաւ Շաֆիք Էֆ. ի:

Թիւն ունէին այդ մասին: Դուրսի առողջ
և թեթեւ օդը զովագուց իր հրատապ ճա-
կատր որ կարծես ժամուրի մը մէջ սեղ-
մուած էր: Անկա կըցաւ խորհրդածել:
Բնագործէն զէպի Տանտուլի պալատը
կ'ուղղուէր, Բայք երբ հասաւ իր հօրը բը-
նակած տան առջև, զմիամակութիւն մը
զգաց ներկայանալու աւագ խուզարկութիւն
որ անշուշտ, այս միևնոյն վայրկեանին,
իր պատրաստութիւնները կը տեսնէր Ռօ-
լանը ձերբակալելու համար:

Քօլով մը ծածկուած, չի ճանչցուելուն
վրայ վստահ, պալատին չուրջը կարգով
չարուած քարէ նստարաններէն մէկուն
վրայ նստաւ և ուր սովորաբար կըսպո-
ւէին անոնք որ ունենցողութիւն մը կը
խնդրէին աւագ խուզարկուէն:

Լէօնօր ո'ր և է որոշ զազալիար մը
չուէր իր ընկերքին վրայ: Իր ուղեղը ամ-
բողջովին գրաւուած էր ուրախութեամբ
մը և սոսկումով: Ուրախ էր՝ իմանալով
որ Ռօլան իրեն խոյս տուած չէր, քանի
որ իրեն հետեւ անցած այն տարիները
Բանտին մէջ սահած էին: Սոսկում կըզ-
գար իմանալով որ պիտի ձերբակալէին
զայն:

Անճախ Սեպուրի սկիզբէն մինչև Հսկ-
տեմբերի վերջը Իզմիրի պատուաւոր պաշ-
տօնակա Սաւրաթի Էֆ. 900 տղաներ պատ-
ուաւորեց:

Յոյճաթի Մէարիֆի յանձնաժողովի նա-
խագահ անուանուեցաւ Գոյմազաժ՝ Եօր-
դաթի Էֆ. իսկ անդամ տնտեսուցան
Միւսթաֆա Հիւսնի Սըրի: Հաֆիզ Կօրի
Հանրախ Պարտուլ տապ քաղաքացի
կալի, զ ամահաւար իման պաշտօն
էլին էֆէնտիներն և նախորդ ու Բէֆիզ
պէյերը: Ասոնց պաշտօնը կուսակալու
թեան կողմէ հաստատուեցաւ:

Մէրիֆի թաղապետական բժիշկ
Օսման Կօրի Էֆ. Կէօնիզի թաղապե-
տական բժիշկ կարգուած ըլլալով, յաջորդ
մը զրկուեց մասին Պօլսի գրուեցաւ:

Կը Լիւսնի Էֆ. 407 թիւն ունեցող սա-
տիկան Էօմէր Էօթիֆի Էֆ. պաշտօնանկ
եղաւ:

ՆԱՀԱՆԳԻՍՄ մէջ տասնամորթի պաշտօն-
ականներուն ամասթոպալները զետ չեն վճար-
ուեր: Այս լուրը հաղորդող «Քէօլի»-
կ'ընէ թէ այդ պաշտօնականներն որոնց ամ-
ասթոպալները արդէն քիչ են, զանպատ-
աներ կը տեղացնեն: Իրօք՝ կ'ընէ նոյն թիւ
թիւ, այս բանին մենք ալ գործածանք:

ԲԱՆԴԱՐԻՍ Ընդարձակութեան և բը-
նակաւ շատութեան պատճառով նկա-
տելով որ Շէրիֆի գործողութիւնները պէտք
եղածին պէս չեն կատարուիր, ուստի Մէճ-
իսի Բուարէն որոշեց որ 800 ական զոչ-
ամասթոպալով երկու քարտ լղար և
Մուհիթ մը պաշտօնի կոչուին:

ԻԶՄԻՐԻ մէջ բնակող Հայ հասար-
կութեան 21 տարեկան Գէօրգի զուտը
Փէրուզ անուն հայուհին Իսլամութեան
ընդունեց և իր փափագին համեմատ Մէճ
նուէր կոչուեցաւ:

Երկրի դիւեր տեղատարաւ անձրի
տեղումներուն միջոցին Պայրազը կայծակ
իջաւ Մազդիշիկի տանը վրայ և պատին
մէկ մասը վիշուց: Բարեբախտաբար մար-
դու փնտս չէ պատահած:

Առաջին օրուան Մէճիսի Բուարէն տը-
ւած որոշման համաձայն ներքին գործոց
նախարարութեան պիտի գրուի որ մենա-
չնորս տրուի քաղաքին մէջ համաձայն մը
հաստատուելու համար:

ԵՐԴԻՆԻՍԻ մէջ հետեւեալ կը կարգանք.
կուսակալութեան պաշտօնակա հազար-
գուեցաւ մեզի որ վերջնականապէս հեր-
քենք իր գողութիւն չունեցող լուր մը,
զոր Պօլսի «Ամէնօրին» հրատարակեց և
որ հոս ալ հրատարակուեցաւ, իբր թէ
անհար Չաղլըճալը աւագալիպետը կ'ալ-
րի, մինչդեռ նոյն աւագալի տնիս մը ա.
ռաջ պահանջուեցաւ՝ զինուորական ջո-
կատներու հետ ունեցած ծանօթ ընդհար-
ման միջոցին:

ԳԵՐԶԱԿՈՒՀԻ ԿՈՒԶՈՒԻ

Կը փնտրուի դժգոհութիւն մը որ շոս
բաւականի ձեւերու կարող ըլլայ: Դոհա
ցուցիչ տեսակով, փափաւորը իր պայ
մանները պէտք է ծանօթացնէ առ Տիար
Ս. Աւագեան Գալաֆա ի Կրեհե:

Յուսարհե խօսիլ զիսկալը անհրաժեշտ
է:

Ատեն ատեն կը խորհէր թէ չարաբան-
քի այն վեց տարիներուն մէջ ինչ ստիպ-
ուած էր ըլլալ իր պաշտած մարդուն հա-
մար: Յետոյ ուժգնօրէն մէկ կ'ողմ կը վա-
նէր այս գաղափարները որոնք կ'արդիւնէին
զինք մտածելի, և իր միտքը զէպի գերա-
զոյն նպատակ մը կը ձգտէր. սղառիկ Ռօ-
լանը:

Այո՛... Ազատել զայն, առանց յոյս մը
ուշեկանալու, քանի որ ուրիշ մը կ'ընէր էր
ինք...:

Սղառիկ զայն և յետոյ պատրաստել ա-
նագորոյն պատիժ մը իր հօրը զէմ որ խա-
բած էր զինքը, այն ամուսնոյն զէմ որ
սուտ խօսած էր իրեն:

Երկուքն ալ սպաննել: Այս երկուստ
կողմէ քանկներուն համար կենդանի և շան-
թաճարիկ պատիժը ըլլալ, յետոյ իր կազին
միտքները համար:

Մեհմեթ, աւագ:
Միթէ ինքն ալ մատնած չէր, խոստ-
մնադրուած եղած չէր:

Միթէ պարտաւոր չէր դիմադրել իր
հօրը՝ նոյնիսկ ձերբակալուելու վտանգը
սիք առնելով:

Մինչդեռ այսպէս կը խորհէր, դառնու-

“ԴԱՇԻՆՔ” ՀԱՏՈՎ ԳՆՈՂՆԵՐՈՒՆ

Ունենք մեծ թիւով «Դաշինք»ը ձեռ-
քէ գնող ընթերցողներ:

Երկու օրէ ի վեր թերթի ձեռքէ ծա-
խող եղան թիւթին Յակոբի զաւրկագուց սծ
ենք թերթ տալով, մեզի յատուկ պատ-
ճառներով, հետեւաբար անորմէ գողները
կրնան զիմել ուղղակի խմբագրութեանս
և եռամսեայ բաժանորդագրուիլ, իսկ ա-
նոնց համար որ զիւրութիւն է օրը օրին
ընել գնումը, կրնան «Դաշինք»ը ուրիշ
ծախողներէ առնել:

Խմբագրութեան պատասխանատու չէ
թերթը հատով ծախողներու կանոնաւո-
րութեան մասին, այլ պատասխանատու
է երբ ուղղակի բաժանորդագրութեան
ինք ունենայ և իր յատուկ պաշտօնակալին
միջոցաւ զրիկ ամեն օր թերթերը:

«Դաշինք»ը հատով գողներու անուն-
ները չենք կրնար ունենալ կամ արձա-
նագրած ըլլալ:

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 14 Դեկտ. — Իթիքիատի և
Իթիքիֆի միջև կատարեալ համաձայնու-
թիւն զոյացաւ խորհրդարանի մէջ համա-
միտ գործակցութեան համար:

ՆՈՅՆ. — Այս համաձայնութեան հա-
մեմատ Սայիտ փաշա իշխանութեանց վը-
րայ պիտի մնայ՝ մինչև յարմար անձի մը
գտնուիլը որ պիտի ստանձնէ Դաշինքը
կազմելու պաշտօնը:

ՆՈՅՆ. — Ապաքիոյ կացութիւնը օրէ
օր ծանր համեմատութիւններ կ'առնէ:
Գլխաւորները կը պնդեն թէ պաշտօնակա
ճանչցուին և գործադրութեան զորութիւն,
իրենց պահանջներով:

ՆՈՅՆ. — Հակառակ պարագային Ալ-
պաքիացի զինուորները յայտարարեցին
որ իրենք իրենց պիտի կրնան գործադր-
ութեան զինք՝ իրենց պահանջներով:

ՆՈՅՆ. — Բոլոր մասնաւոր համաձայն
է այսօր թէ՛ Սայիտի Դաշինքը յայտարար-
եցաւ թէ և թէ կատարաւ իշխանու-
թեան հրաժարելով:

ՆՈՅՆ. — Պարսկաստանի մէջ ամենա-
կատարեալ անիշխանութիւն կը տիրէ:
Ժողովուրդը զէնքի տակ կը գտնուի, փակ
ներքին վիճակն այլ ևս անիշխանութեան
կէտին հասած է:

ՆՈՅՆ. — Մեծ-Վէլլի Սայիտ փաշա
միշտ կը պնդէ իր պահանջներուն վրայ,
որպէսզի քուէարկութեան զորութիւն Սահ-
մանագրութեան ՅՅրդ յօդուածը: Խորհր-
դարանի այս օրուան նիստին մէջ Սայիտ
փաշա նորէն խնդրել խորհրդակցութեան
պիտի ենթարկէ, պահանջելով քուէար-
կուած այդ յօդուածին բարեփոխութեան:

ՆՈՅՆ. — Սայիտ փաշայի մասին կը
հաստատեն թէ՛ Մեծ-Վէլլի պատրաս-
տած է իր հրաժարականը, զոր պիտի մա-
տուցանէ՝ այն պահուն երբ Խորհրդարանը
հակառակ Սահմանագրութեան ՅՅրդ յօդ-
ուածին վաւերացմանը մասին:

Թեան ուղիւստի մը մէջ խորասուզուած,
յանկարծ տեսաւ ծերունի միջիւր որ Տան
տուրի պալատէն դուրս կ'ելլէր:

Մերուհիւն ներկայութիւնը իր հօրը
տան մէջ՝ տարօրինակ չերեցաւ իրեն:
Բայց մտաւ այն իսկիւնը ինչպէս մէջ
ուր կը գտնուէր, որու վտանգը չգիտ
նալով, ծերունի սպասաւորը իրեն երե-
ցաւ իր հարաւոր աջակից մը իր կա-
տարելիք ձեռնարկին մէջ:

Ուստի հետեւին անոր հետեւեցաւ և
հասաւ Օլիւրդ կղզիին տունը:

Ֆիլիք կարասիի մը վրայ դրած էր վա-
ճառման պայմանագիրը զոր Տանտուր ըս-
տորագրած էր պահ մը առաջ:

Մերուհիւն Լէօնօրը նշմարելով ուրա-
խութեան ճիշդ մը արձակեց: Ամէն անգամ
որ անիշխան այս տունը կուգար, երջան-
կութեան քանի մը ժամեր կը վայելէր այս
չերուհիին որ իր ամբողջ կեանքը այս տու-
նին մէջ անցուցած էր, որ հին տեսած էր
մանկամարդ կնոջ ծնիլ և անոր ուխտած
էր մոլորանք պաշտամունք մը:

(Շարունակելի)

ՆՈՅՆ. — Երեսփոխան միջոցի կը հա-
ւաստէ այսօր թէ՛ Իթիքիատի և իթիքիֆի
ուշեկան մէկ տեսակցութեան պահուն հա-
մաձայնութիւն գոյացաւ ընդդիմադիր կու-
սակցութեան հետ՝ Դաշինքի փոփոխու-
թեան խնդրոյն առթիւ:

ՆՈՅՆ. — Հեռագրով ծանուցուեցաւ
Օսմ. կառավարութեան թէ երկէ իրիկուն
արիւնանեղ միջոցէ պ մը տեղի ունեցեր է
Թուրք և Սերայ պահակազօրքերուն միջև
երկու պետութեանց սահմաններուն վրայ:
Հարցաքննութեանց սկսելու համար հրա-
մաններ տրուեցան:

ՆՈՅՆ. — Օսմ. կառավարութիւնը հե-
ռագրով հրաժան տուաւ Ձէյթինի իր դես-
պանին որպէսզի զիւրորդութիւններ ընէ
Գարատաղի կառավարութեան մօտ սահ-
մանազին ընդհարումներու միջոցին՝ ու-
րոնք կանոնաւորապէս զարատազինե-
րուն կողմէ տեղի ունեցան:

ՆՈՅՆ. — Այս առաւօտ Խորհրդարանի
նախագահ Ահմէտ Բիգա պէյ ունեցողու-
թեան ընդունուեցաւ Սուլթանէն, որուն
ներկայացուց Խորհրդարանին ամբողջ կա-
ցութիւնը: Ունեցողութիւնը մէկ ժամ
տեղեց:

ՆՈՅՆ. — Պարսկական Խորհրդարանը
լուծուած ըլլալու լուրին վրայ նախա-
րարաց խորհուրդը ի նիստ գումարեցաւ՝
ուսումնասիրելու համար Պարսկական խն-
դիրը: Խորհուրդը որոշեց որ Թուրքիա չա-
րունակէ իր բանակցութիւնները Ռուսիոյ
հետ Պարսկական խնդրոյն համար:

ԱԹԻՆԻՔ. — Մատրիսին կը հեռագրուի
թէ՛ Սպանիոյ Ալֆոնս թագաւորը քաղա-
քին չընկալէր որսորդութիւն ըրած մի-
ջոցին, ձիւն ինկաւ և ձախ ոտքին ոսկրը
խորտակուեցաւ:

ՆՈՅՆ. — Հեղին Բոսալիս չոգենաւ
Մանչի ծովուն վրայ արկածութեան ըրա-
նուելով ընկղմեցաւ:

ՅԱՅՏԱԳԻՐ
Ի ՆՊԱՍՏ ԱԶԳ. ՀԻՒՈՆԴԱՆՈՅԻ
Սիւնեական
Ի Թէ՛ԱՍՏՐ ՏԷ ՋՄԻՌՆԸ
Երկու անկախացում ժամը 4.30—6 և 6.30
—8 Հիմնադրութիւն տեղեկոյ

1. Սթոքոլմ
2. Նախուած ջաղացք
3. Մատիլի մը խոճի խաղի (Տոսա)
4. Պաշտիկ Ռօզային (երգող միլի)
5. Ինքը (Տոսա)
6. Կամուրջը (Ջաւախու)
7. Ապրիլու ուրախութիւն (Մեծ տոմ)
8. Կրիպոյ՝ անմեղութեան պաշտպան (Միծաղաշարժ)
9. Լեցուր ինձի պուրկօնի զինին (Երգող ֆիլմ)

ՏՕԲ. Տ. ԷՆՈՒԷՃԵԱՆ ծա-
նօթ Անկարայի, հիւանդներ կ'ընդու-
նի ամեն օր Կ.Ա.Ժ. 9-12 և Կ.Ե.
ժ. 3-5 Հայկ. Բասաժ վերի յարկ:

ՏՕԲ. ՍԻՔՍԵԼ ՏԻՐԱՅՈՒՆԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՍՏԱՄԱՐԱՐՈՅԺ
Հաճի Զիրու փողոց քիւ 16
(Խաղաղական Գօլֆի մօտ)

Սրահատին վերջին կատարելագործեալ
պահանջներուն համեմատ կ'զարմանէ
ակտաներ, փոստած կամ հիւանդ, լիտու-
րու հիւանդութիւններ, կ'ընէ ամէն
տեսակ ակտաներ, սակի գործեր, պրճ
ուրք եւն. Եւն.:

Ամէն օր ժամը 9-12 և Կ.Ե. ժամը
2-5 բացի կիրակի օրերէ:

ՍԻՆԵՄԱ ԲԱՐԻԷ
CINEMA PATHE
Գաղէք տեսնելու «Թագուհի Ման-
եակը»:

THEATRE DE SMYRNE
ՍԻՆԵՄԱ

Երկուշաբթի օրէ սկսեալ նոր յայտաց
գիր բազմաթիւ սիրուն ֆիլմերով, որու
մէջ ամենէ գեղեցիկը, ամենէ յուզիչը, ա-
մենէ տղաւորիչն է «Ապրիլու ուրախու-
թիւնը» մեծ տրամ մի օրու զինաւոր զե-
րերը կ'կատարեն Բարիքն ու Նանաւոր
արուեստագէտներ: Երկարութիւնը 1300
մէթր:

ԱՐՏՈՆ ԿՏԵՐ Զ. ՄԱՍԻՐԵԱՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՆՇԱՆԱԿԷ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

Ուրեմն պէտք է ընդունիլ ո եւ է ԲՕԼԻՍ որ չէ խմբագրուած ի նպատակ ապահովագրեալին եւ չէ երաշխաւորուած առաջնակարգ ընկերութենէ մը:

1. ՆՈՐ ԲՕԼԻՍԸ

Տարեկան շտապածիւններու վճարումով, որ կուտայ իր ապահովագրեալներուն ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ

ԷՔԻԹԱՊԼԸ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՏԱՐԱԿՈՅՍ ԶԿԱՅ ՈՐ ԻՏԷԱԼ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԵՆ Է ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼԻՆ ՀԱՄԱՐ

Եւ իրօք անժխտելի է առանց սեղմումի որ կը նախատեսէ պատերազմի վտանգը առանց յաւելուածի մօտեցումի, որու վտանգաւորութեան արժէքները, ի հարկին Բօլիսին վերադնուածը, բոլորն ալ արձանագրուած եւ երաշխաւորուած են ԷՔԻԹԱՊԼԸի նոր Բօլիսին մէջ:

2. ԷՔԻԹԱՊԼԸՆ 50 ՏԱՌՈՒՐՆԷ Ի ՎԵՐ ԳՈՑՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԻ

ԷՔԻԹԱՊԼԸՆ ԻՐ ՊԱՆՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՐ ՈՒՆԻ ԱՌԵԼԻ ՔԱՆ 500,000 ԸՆՏԱՆԻՔ
ՎՃԱՐԱԾ Է ԻՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ԵՐ ԿԱՄ ԱՆՈՆՑ ԺԱՌԱՆԳՈՒԴՆԵՐՈՒՆ 3'671.000.000 ՓՐ

ԻՐ ACTIFԸ 1910 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 31ԻՆ ՀԱՍԱԾ Է	2.564.000.000 ՔՐՔ.Ի
ՈՐՈՎ ԱԻԵԼՑԱԾԸ ԻՐ PASSIFԻՆ ՎՐԱՅ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅՍՑՆԷ	441,000,000 ՔՐՔ.
1909ԻՆ ԻՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ՎՃԱՐԱԾ Է ԻՐ ԶԱՀԱՐԱԺԻՆ	49,000,000 --
1910ԻՆ -- -- -- -- --	55,000,000 --

Հաշտարակութեան առջեւ այլ առաւելութիւններով ներկայացող ընկերութեան մը պէտք է զիմեղ անշուշտ՝ ապահովագրուել
լու եւ տիրանալու համար Բօլիսի մը, որ խմբագրուած ըլլա՛յ գերազանցօրէն նպատակաւոր որ պայմաններով եւ ըլլա՛յ միանգամայն
ամենէն առատաձեռնը:

ԻԶՍԻՐԻ. ՇՐՋԱԿԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՐՇԻՊԻՂԱԳՈՍԻ
ԿՂԶԻՆԵՐՈՒ ԸՆԴՀ. ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻԶ

Լ. Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

Այլ եօրկի Կոստանդ Սիլիսեան Վերխանէ Թ/ւ 9-13